

TAITOTALO

Tärkeä oppimisen tuki vai aikasyöppö ja ikiliikkuja? – OAJ:n selvitys HOKS:sta

Kommenttipuheenvuoro

Jouni Kyllönen

pedagoginen päällikkö

Taitotalo

Selvityksen tuloksista huomioitavaa

- Ammatillisen koulutuksen säädösten uudistukset (2018) ml. HOKS, ovat kunnioitettavia ja oikean suuntaisia. *”Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty”*
 - HOKSin dokumentointivaatimusten moninkertaisuus ja tasa-arvoisuuden puute suhteessa lukioon ja korkeakouluihin herättää kysymyksiä
 - HOKSin sääntely on ylimitoitettua
 - Mikä on tosiasiallisesti ohjannut säätelyn tarkoitusta?
- HOKSin dokumentointivaateet ovat haastaneet opintohallintojärjestelmien palvelujen tuottajat
 - käytettävyydessä on parannettavaa toimijoiden ja etenkin opiskelijan näkökulmasta
- Henkilökohtaistamisesta ja HOKSin laadinnasta on tullut myös opettajille suoritusprosessi ohjaustehtävän ja koulutussuunnitteluun sijaan
- Henkilökohtaistamisen merkitys ja hyödyt peittyvät ”byrokratiaan” eli HOKSin ylidokumentoinnin alle

Pedagogin kolme roolia

Rinnalla kulkija: valmentaja, kasvattaja, äiti/isä...

- Toimii mukana opiskelijoiden ja työelämän arjessa
- Pyrkii ymmärtämään ja olemaan avuksi

Maailman muuttaja: kehittäjä, “tulenkantaja”

- Pyrkii parantamaan opetusta, arviointia, työtä ja työympäristöjä
- Kiinnittää huomiota myös epäkohtiin ja haluaa poistaa esteitä

Tekninen toteuttaja: ”opetusteknologi”

- Suorittaa ennalta määrättyjä tehtäviä selkeästi ja tehokkaasti
- Lakisääteiset tehtävät edellyttävät aina myös tämän hoitamista

Antti Maunu, valt. tri, dosentti (Turun yliopisto), tutkija, konsultti (Tmi Antti Maunu), työnohjaaja (STOry)
Tilaisuudessa Kestävä arviointi – mitä ja kenelle, Haaga-Helia, 2.11.2023

Onko toivoa paremmasta?

- HOKSin tietosisällön määrää lisäämällä ei taata opiskelijan osaamista ja oppimisprosessin laatua
- Henkilökohtaistaminen on toimintatapa, jonka tuloksena muodostuu HOKS
 - Opiskelijan toimijuuden vahvistaminen omissa opinnoissaan
 - Keskeistä on osallistaa opiskelijaa omien opintojensa suunnitteluun
 - Opiskelija omistaa HOKSinsa
 - Miksi, mitä, milloin, miten, seuranta, arviointi
 - Kielitietoisuus, oppimisvalmiudet, ohjaus, rinnalla kulkeminen, **välittäminen**
 - HOKS on suunnitelma, jota opiskelija itse muokkaa, täydentää, päivittää
 - Työväline, joka mahdollistaa yhteisen työstämisen (opiskelija, ope, TPO) ja oppimisprosessin tukemisen ml. moniammatillinen ohjaus ja erityinen tuki
- Opiskelijan kannalta keskeistä on selventää, mitä hän jo osaa ja mitkä on hänen osaamisen kehittämiskohteet – tätä ei ole HOKSin tietosisällössä
 - Osaamisen hankinnan kohdentaminen siihen, millaista osaamista opiskelija tarvitsee - Fokus opintojen suorittamisesta osaamisen kehittämiseen
- Olisiko HOKS elettyä opiskelijan polkua, josta valikoidut tietyt tiedot tallennetaan?
- Digitaaliset työvälineet ja osaamisen hyödyntäminen vasta tulossa / työn alla

Onko toivoa paremmasta?

- eHOKS
 - Onko eHOKS tiedolla johtamisen väline? Kenelle ja miksi?
 - Opiskelijat eivät sitä käytä.
 - Heiluttaako häntä koira?
 - Rahoitukseen tarvittavien tietojen keräämiseen löytyy muitakin keinoja
 - HOKSin merkitys työelämälle
 - Työpaikalla järjestettävän koulutukseen sitoutuminen ja osaamisen kehittymisen annettavan palaute
 - HOKSin priorisointia tarvitaan, mikä on oleellista opiskelijan, opettajan ja muiden toimijoiden työn hallittavuuden, vastuullisuuden ja tuloksellisuuden kannalta
- työn jakaminen ja yhteisölliset toimintatavat

Onko toivoa paremmasta?

Aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisesta ja tunnustaminen

- Voimassa olevat perusteet + tunnustaminen on ok
 - Tunnustamme ”paperia”, haemme ”hyväksilukuja”
- Olemme unohtaneet / sivuuttaneet työelämälähtöisen tavan arvioida osaamista
- Ajantasaisuuden (ja vastaavuuden) tunnistamisen toimintatavat suhteessa suoritettavaan tutkintoon ovat osin ”teknisiä”
- Tunnustetaan ilman tavoitteellista arviointia, mikä olisi oleellista opiskelijan tavoitteen, työllistymisen ja muuttuvassa työelämässä tarvittavan osaamisen kannalta.

Ammatillisen koulutuksen arvostusta ja luottamusta rakentamassa

Kiitos

Jouni Kyllönen

pedagoginen päällikkö, Taitotalo

p. 050 541 6643

jouni.kyllonen@taitotalo.fi

